

محیط یادگیری احترام آمیز

تفکر، آموزش، تعالی

در خانه و سایر نهادهای اجتماعی آموخته شود. احترام در واقع نوعی عادت است که معرف ادب و رفتار مناسب ما نسبت به دیگران است.

سیستم های آموزش و پرورش در دنیا اکنون تلاش بی وقفه ای برای ایجاد یک محیط یادگیری احترام آمیز شروع کرده اند. و سلسله (۲۰۰۳) یک کلاس احترام آمیز را به عنوان مکانی تعریف می کند که همه فراگیران از نظر جسمی و عاطفی در آن احساس امنیت کرده و به عنوان یک طالب دانش احساس ارزش و ارزشمندی می کنند. وی در ادامه تصریح می کند که دانشجویانی که احساس امنیت و ارزشمندی نمی کنند، تمرکزی در فعالیتهای آکادمیک خود ندارند

معلم در ایجاد تعامل موفق با فراگیر و ایجاد یک فضای مثبت موثر در کلاس نقش حیاتی دارد. همچنین بین ایفای نقش موثر معلمی و انگیزه یادگیری همبستگی وجود دارد. ارتباطی که شامل لحنی مثبت باشد، همدلی و اخلاص را منتقل خواهد کرد و می تواند در ارسال و دریافت پیام کمک کند.

مدرس به عنوان هسته اصلی محیط احترام آمیز

موضوعی که باید مورد توجه قرار گیرد این است که آیا اساتید پیش از خدمت و ضمن خدمت آموزش هایی در خصوص آموزش احترام به فراگیران را از طریق خواندن، مطالعه و بحث در کلاس، تقویت احترام، ایجاد محیط احترام آمیز را دیده و دوره هایی را گذرانده اند؟

اساتید برای دانشجویان الگوی رفتاری و اخلاقی هستند.

برای اینکه اساتید بتوانند احترام را در بین دانش آموزان تقویت کنند، باید در مورد ارزش ها و سوگیری های خود تأمل کنند، زمینه های زندگی فراگیران را در نظر بگیرند و به این فکر کنند که در حال تدریس به فراگیرانی با ویژگی های شخصیتی و فرهنگی متفاوتی هستند. این موضوع در معیارها و صلاحیت

احترام یک ارزش اساسی انسانی است که اساس شخصیت و ویژگی انسان را تشکیل می دهد. احترام را می توان یک اصل یا استاندارد و یک روش مناسب برای هر اقدامی بشمار آورد. این مفهوم، سابقه دیرینی در تعلیم و تربیت دارد و به عنوان یک اصطلاح به طور گسترده ای در سیستم آموزش و پرورش استفاده شده است.

تریسلر (۲۰۰۰) بیان می کند که فراگیران تحت تأثیر بسیاری از رسانه ها قرار دارند و رسانه ها ارزش هایی را در اختیار آنها قرار می دهند که توسط والدین، همسالان، تلویزیون، موسیقی و سایر منابع خارجی شکل می گیرد.

بنابراین فراگیران طیف وسیعی از ارزشها و رفتارها را با خود به محیط آموزشی می آورند و استاد وظیفه دارد این رفتارها را به درستی شکل دهد تا مطابق انتظارات و اصول حرفه ای رفتار نماید. به نظر می رسد در طول سالهای گذشته احترام در محیط های یادگیری کمتر مورد توجه قرار گرفته است و دلایل متعددی برای آن وجود دارد. والدین در انتقال ارزشهای آموخته شده خود به فرزندان چندان موفق نبوده اند و سنت های امروزی بسیار متفاوت از سنت های سالهای گذشته است. از طرف دیگر نسل امروز در مقابل حجمه هایی از ارزشهایی که توسط رسانه های مجازی و غیرمجازی قرار دارد و در واقع می توان گفت با ارزشهای انتخابی بمباران می شوند. در چنین شرایطی مهم است تا احترام را در محیط یادگیری تقویت کنیم و درونی سازی این ارزش در محیط یادگیری را در دستور کار قرار دهیم.

در خصوص مفهوم این واژه، توافق بر فضایل و خصوصیات اخلاقی مطلوب یا شایسته و زیربنای صفات یا عاداتی شخصیتی مطلوب وجود دارد (بنین و وین، ۱۹۹۸). احترام از جمله صفاتی است که ذاتی نیست و باید در مدرسه،

های لازم معلمان در ایالات متحده آمریکا گنجانده شده است و بعنوان کدهای رفتار حرفه ایی ذکر شده است که بعنوان نمونه ذکر می گردد:

" عزت و ارزش های فراگیران را به عنوان یک فرد انسانی به رسمیت بشناسید ، احترام بگذارید و از آن حمایت کنید ، بنابراین با عدالت و ملاحظه با دانش آموزان برخورد کنید. در تربیت، در تمام مدت بدون توجه به نژاد ، منشأ قومی ، جنسیت ، طبقه اجتماعی ، معلولیت ، مذهب یا ... ، احترام و شفقت خود را نسبت به خود و سایر انسانها حفظ کنید."

برای ایجاد یک محیط یادگیری بر پایه احترام، پیروی از این نکات و دستورالعمل ها توصیه می شود:

۱. از شوخی ها و طعنه های مرتبط با جنسیت دانشجویان، قومیت، نژاد، سن، نوع ورودی و رشته تحصیلی دانشجویان خودداری کنیم.
۲. با احترام به همکاران، دانشجویان، بیماران، اعضای تیم سلامت الگو دانشجویان باشیم .
۳. در ارتباطات خود سپاسگزاری را فراموش نکنید و قدردان تلاش ها و زحمات همکاران و دانشجویان باشیم.
۴. انتظارات در محیط یادگیری را به دانشجویان یادآوری و شفاف سازی کنیم.
۵. از ایجاد استرس در فرایند یاددهی - یادگیری خودداری کنیم و با هنرمندی محیطی آموزشی لذت بخشی فراهم کنیم و بدانیم افزایش بیش از حد سطح استرس عملکرد را کاهش می دهد
۶. به تفاوت های ادراکی توجه کنیم. چیزی که شما تصور می کنیم توهین است ممکن است ناشی از درک متفاوت از پیام ما باشد.
۷. گوش دادن فعال و توأم با فیدبک برای ادراک صحیح موقعیت و پیام حیاتی است. به پیام های دانشجویان بخوبی گوش دهیم و برای تقویت استدلال و درک درست از پیام ها و دغدغه های

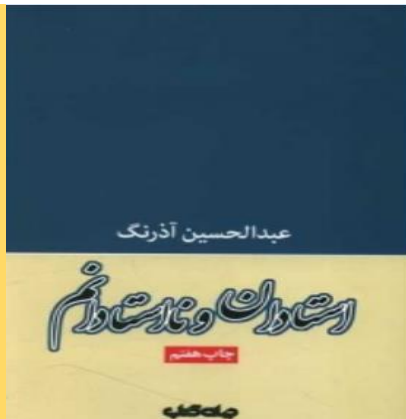
دانشجویان بکوشیم. دانشجویان صرفا لوحی خالی نیستند و هر کدام تجارب زیسته ارزشمندی می توانند داشته باشند که می تواند به غنای آموزش کمک کند.

۸. در مواقع بحرانی ، رعایت احترام در آموزش را فراموش نکنیم. در زمان یک حادثه اورژانسی یا بحرانی در بالین به دانشجویان اطمینان دهیم که بعد از تثبیت شرایط، در خصوص مراقبت آموزش های لازم را خواهیم داد و از بد اخلاقی و بد رفتاری پرهیز کنیم. در کلاس های تدریس یا وضعیت بالینی می توان گفت "لطفا سوالات خود را نگه دارید تا زمانی که وقت کافی برای توجه به آنها را داشته باشیم".

۹. معذرت خواهی یک مهارت است و سعی کنیم با الگوسازی، در زمان مناسب این مهارت را به دانشجویان منتقل کنیم.

معرفی کتاب

کتابی خطاب
به آموزش
گران و
آموزش
پذیران که
دغدغه
آموزانند و
آموختن دارند

جمله ایی از کتاب:

"شرح پیوندهای عمیق میان استادان و شاگردان، پیوندهایی استوارتر و بی شائبه تر از پیوندهای پدر/مادر و فرزندی شنیدنی ترین داستان های انس و الفت بشری است."

صاحب امتیاز: دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
مدیر مسئول: دکتر سعید صادقیه اهری
سردبیر: دکتر حسن عدالتخواه
نویسنده این شماره: دکتر عزیز کامران